

Національна академія аграрних наук України
Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПЕДАГОГІЦІ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Шифр та назва спеціальності	201 «Агрономія»		Відповідальні відділи, лабораторії СГІ – НЦНС	Кафедра суспільно-гуманітарних наук Одеського державного аграрного університету
Назва освітньо-наукової програми	«Селекція і насінництво сільськогосподарських культур»			
ВИКЛАДАЧ	МАЛЕЦЬКА Інна Вячеславівна, кандидат педагогічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної та методичної роботи ОДАУ			
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ				
Анотація	Дисципліна спрямована на формування в аспірантів знань і навичок щодо організації та аналізу своєї педагогічної діяльності; забезпечення послідовності викладання матеріалу та міждисциплінарних зав'язків; визначення сутності технологічного підходу до підготовки майбутніх фахівців; організації та керування навчально-пізнавальною діяльністю студентів, формування у студентів критичного мислення; здатності аналізувати навчальну та навчально-методичну літературу і використовувати її в педагогічній практиці; формування умінь цілеспрямовано генерувати нові нестандартні ідеї з використанням інтелектуальних інструментів і механізмів самореалізації; визначати інноваційні педагогічні технології, володіти їх змістом і методикою використання їх у професійній діяльності.			
Мета і завдання	Мета дисципліни – є теоретична підготовка аспірантів до здійснення дидактичної, науково-методичної й інноваційної організаційно-педагогічної діяльності у вищій школі шляхом формування їх інтересу, здатності й готовності до самостійного пізнання актуальних проблем теорії та перспектив розвитку вищої освіти в Україні та світі, педагогічного моніторингу, сучасних концепцій навчання й виховання здобувачів, опанування способів організації їхньої самостійно-дослідницької та науково-дослідної роботи, застосування засобів нових педагогічних підходів та інноваційних освітніх технологій.			
Формат	Лекції, практичні заняття, самостійна робота. Підсумковий контроль – залік.			
Результати навчання	У результаті вивчення здобувач освіти повинен знати: методологічні і теоретичні засади педагогічного процесу у вищій школі на сучасному етапі розвитку науки і людства; шляхи вдосконалення й розвитку організаційних форм освітнього процесу, підвищення ефективності різних способів контролю; особливості розвитку педагогічного процесу залежно від перспектив науки і потреб суспільства, практичні аспекти впровадження в систему вищої освіти нових інноваційних технологій; шляхи, прийоми, способи і засоби активізації пізнавальної діяльності; закономірності педагогічного впливу на розвиток особистості; законодавчі та нормативні документи, загальні положення організації освітнього процесу; методи науково-педагогічних досліджень та сучасні технології в організації			

	<p>навчально-виховного процесу у вищій школі; систему сучасних засобів навчання, їх дидактичні особливості та методику використання; типологію і структуру сучасних видів аудиторних занять, традиційні і нестандартні форми навчання; інтерактивні технології, засади студентоцентрованого навчання, технології особистісно-орієнтованого та проблемного навчання, проектні технології навчання.</p> <p>вміти: орієнтуватися у сучасному освітньому просторі, формувати особистісно-орієнтоване і динамічне середовище власної життєдіяльності; застосовувати теоретичні знання для практичної організації навчально-виховного процесу навчальних дисциплін у вищій школі; володіти навичками підготовки ґрунтовного методичного забезпечення для проведення різних видів занять з використанням сучасних інноваційних освітніх технологій; добирати систему ефективних методів, форм, засобів навчання для організації навчально-пізнавальної діяльності; володіти основними категоріями методики викладання у вищій школі та застосовувати їх при виконанні теоретичних та практичних завдань; ставити мету, планувати, організовувати, стимулювати, контролювати, аналізувати результати навчально-пізнавальної діяльності; підвищувати загальноосвітній і фаховий рівень, організовувати самоосвіту, творчо користуватися різними джерелами інформації.</p>
Обсяг	Загальний обсяг дисципліни 3 кредити ЄКТС (90 годин): лекції – 16 год., практичні заняття – 14 год., самостійна робота – 60 год.
Ознаки	Обов'язкова навчальна дисципліна, що формує загальні компетентності здобувача
Курс/семестр	2 / 3

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Інноваційні технології в педагогіці вищої освіти

Лекції	Тема 1. Основи педагогічного процесу у вищій школі. Особливості запровадження педагогічних технологій у сучасному ЗВО. Педагогічна культура викладача вищої школи.	Практичні заняття	Основи педагогічного процесу у вищій школі. Особливості запровадження педагогічних технологій у сучасному ЗВО. Технологічний підхід у навчанні. Структура навчального заняття з використанням педагогічних технологій (ПТ) навчання.	Самостійна робота	Тема 1. Основи педагогічного процесу у вищій школі. Особливості запровадження педагогічних технологій у сучасному ЗВО. Педагогічна культура викладача вищої школи.
	Тема 2. Загальні засади педагогічної інноватики		Традиційні та інноваційні технології активізації навчання у вищій школі: порівняльний аспект.		Тема 2. Загальні засади педагогічної інноватики
	Тема 3. Інноваційні технології: поняття, зміст, умови запровадження		Інноваційні технології: поняття, зміст, умови запровадження		Тема 3. Інноваційні технології: поняття, зміст, умови запровадження
	Тема 4. Технології особистісно-орієнтованого та проблемного навчання		Технології особистісно-орієнтованого та проблемного навчання		Тема 4. Технології особистісно-орієнтованого та проблемного навчання

Лекції	Тема 5. Інтерактивні технології	Практичні заняття	Технології інтерактивного навчання (групова робота, групові тренінги, «мозкова атака» та ін.) Ігрові технології навчання. Розробка ігрових ситуацій для конкретно обраної теми.	Самостійна робота	Тема 5. Інтерактивні технології
	Тема 6. Проектні та технології дослідницького (евристичного) навчання		Метод проектів як різновид інноваційних педагогічних технологій. Технології дослідницького (евристичного) навчання у вищій школі.		Тема 6. Проектні та технології дослідницького (евристичного) навчання
	Тема 7. Кредитно-модульна технологія навчання. Сучасні технології контролю і оцінювання навчальних досягнень.		Кредитно-модульна технологія навчання. Сучасні технології контролю і оцінювання навчальних досягнень.		Тема 7. Кредитно-модульна і модульно-рейтингова технології навчання. Сучасні технології контролю і оцінювання навчальних досягнень.
	Тема 8. Інформаційні технології навчання. Застосування дистанційних та медіа-технологій навчання як інновація в освітньому процесі		Інформаційні технології навчання. Авторські моделі навчання. Особливості застосування мультимедійних технологій у ЗВО. Технології дистанційного навчання.		Тема 8. Інформаційні технології навчання. Застосування дистанційних та медіа-технологій навчання як інновація в освітньому процесі

ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЗАЛІКУ/СПИТУ/ПРИКЛАД ТЕСТОВОГО ЗАВДАННЯ ДО ЗАЛІКУ

<p>Тема 1. Основи педагогічного процесу у вищій школі. Особливості запровадження педагогічних технологій у сучасному ЗВО. Педагогічна культура викладача вищої школи.</p> <p>Вища школа в Україні: історія і сучасність. Нова парадигма сучасної освіти: компетентнісний підхід. Педагогіка вищої школи як наука. Завдання педагогіки вищої школи на сучасному етапі Освітні тенденції та проблеми розвитку сучасної вищої школи. Методи і засоби організації навчання і вищій школі. Традиційні та сучасні форми організації навчання у вищій школі. Модель професійної компетентності викладача. Індивідуалізація й диференціація освіти в сучасній зарубіжній педагогічній думці і практиці.</p> <p>Технологічний підхід до процесу навчання. Технологія освітнього процесу за Я.А.Коменським. Внесок І.Песталоцці, Р. Штвінера, Дж. Салі. Поняття і зміст педагогічних технологій. Історія виникнення і концептуальні положення педагогічних технологій. Гуманістична спрямованість педагогічних технологій. Структура педагогічної технології і вимоги до її проектування. Процес</p>	<p>Тема 5. Інтерактивні технології</p> <p>Сутність, цілі і принципи інтерактивного навчання. Технології інтерактивного навчання. Навчальна дискусія: поняття та особливості. Вибір теми дискусії. Форми навчальних дискусій. Структура дискусії. Види дискусійних запитань. Прийоми активізації учасників дискусії. Аналіз результатів дискусії. Самооцінка ведучого. Умови проведення ефективних дискусій у навчанні. Технологія навчальних дебатів. Історія дебатів: великі традиції, місія. Відмінність дебатів і дискусій. Цілі та особливості навчальних дебатів. Вибір теми дебатів. Формати дебатів та порядок їх проведення. Технологія кооперативного навчання: сутність, принципи, характеристика, особливості використання окремих методів і прийомів кооперативного навчання. Технологія ігрового навчання. Особливості дидактичних ігор. Основні компоненти, етапи дидактичної гри. Види та особливості проведення дидактичних ігор. Технологія тренінгового навчання. Поняття та історія тренінгового навчання. Основні види сучасних тренінгів та специфіка їх використання у навчанні. Правила проведення тренінгу. Структура тренінгового заняття. Методи і прийоми тренінгової роботи. Переваги, недоліки та умови використання технологій інтерактивного навчання.</p>
---	--

функціонування нових педагогічних технологій. Взаємозв'язок та розбіжності понять «педагогічна технологія», «освітня технологія», «технологія навчання». Загальна характеристика та особливості інноваційних технологій навчання. Перспективи та проблеми впровадження нових педагогічних технологій у сучасній освіті. Поняття проектування у освітньому процесі. Етапи проектування інноваційних технологій навчання.

Тема 2. Загальні засади педагогічної інноватики

Терміни «традиційне (нормативне) навчання», «інноваційне навчання», «педагогічна інноватика». Інноваційність у сучасному освітньому просторі. Педагогічна інноватика у структурі наукового знання. Теоретичні блоки понять і принципів педагогічної інноватики: (за В. Вакуленком): 1) теорія створення нового у педагогіці (педагогічна неологія): нове в педагогіці, класифікація педагогічних новацій, умови створення нового, критерії новизни, міра готовності нового до його освоєння і використання, традиції та новаторство, етапи створення нового у педагогіці; 2) методологія сприйняття інновацій (педагогічна аксіологія): оцінювання, освоєння та усвідомлення педагогічною спільнотою того, що виникає у педагогічній теорії та практиці; 3) технологія впровадження та використання нового, його поширення та узагальнення, тобто розробка рекомендацій (педагогічна праксеологія): осмислення практики застосування педагогічних інновацій, вивчення закономірностей і форм упровадження, використання нового. Поняття «інноваційна педагогічна діяльність» та «інновації в освіті»; «інновація» та «реформа»; аналіз власного дослідження з точки зору принципів інноватики. Нововведення як педагогічне поняття. Історія виникнення інноваційного навчання. Розвиток педагогічної інноватики в Україні.

Тема 3. Інноваційні технології: поняття, зміст, умови запровадження

Сутність та особливості інноваційної педагогічної діяльності. Функції інноваційної діяльності викладача (діагностична; орієнтаційно-прогностична; конструктивно-проектувальна; організаторська; інформаційно-пояснювальна; комунікативно-стимуляційна; аналітико-оцінна; дослідницько-творча). Антиінноваційні бар'єри (зовнішні, внутрішні) у професійній діяльності педагога та способи їх подолання. Готовність педагога до інноваційної професійної діяльності. Способи реалізації комплексів умов готовності педагогів до інноваційної діяльності. Управління інноваційною педагогічною діяльністю. Рівні управління інноваційними процесами (загальнодержавний; регіональний; рівень

Тема 6. Проектні та технології дослідницького (евристичного) навчання

Суть проектної технології навчання у ЗВО. Історія виникнення проектної технології. Типологізація (класифікація) педагогічних проектів у ЗВО. Готовність викладача до створення та реалізації освітнього проекту. Практичні етапи роботи над навчальним проектом. Захист та оцінювання проектів. Методика організації проектної та виробничо-практичної діяльності здобувачів у контексті компетентнісної вищої освіти. Особливості організації дослідницьких проектів здобувачів вищої освіти. Мета, завдання, понятійний апарат дослідницької технології. Рівні дослідницького навчання у кредитно-модульній системі організації освітнього процесу. Основні компоненти навчально-дослідної діяльності здобувачів вищої освіти: мотиваційний, змістовий, організаційний, процесуальний, технічний, комунікаційний, результативний.

Тема 7. Кредитно-модульна технологія навчання. Сучасні технології контролю і оцінювання навчальних досягнень

Концепція кредитно-модульної технології навчання. Відмітні риси організації кредитно-модульного навчання. Модульний контроль. Рейтинг успішності здобувачів і організація його формування. Створення умов для організації кредитно-модульного навчання. Зворотний зв'язок у кредитно-модульному навчанні. Реформування української системи вищої освіти в контексті Болонського процесу. Компетентнісний підхід. Аналіз і порівняння структури стандартів освіти за різними спеціальностями і рівнями освіти у співвіднесенні з Національною рамкою кваліфікацій. Складові концепції студентоцентрованого навчання. Інституційні вимоги для реалізації студентоцентрованого підходу у ЗВО. Методики оцінювання і форми проведення занять для реалізації студентоцентрованого підходу. Обмеження і ризики впровадження елементів студентоцентрованого підходу. Відмінності між студентоцентрованим підходом і концепцією активного навчання. Поняття інноваційного контролю та оцінювання у навчанні. Контроль і оцінка у традиційному та інноваційному навчанні за В.Я.Ляудіс. Принципи та дидактичні засоби реалізації інноваційно-зорієнтованого контролю. Інноваційні технології контролю навчання. Поняття рефлексивного контролю. Форми та методи реалізації рефлексивного контролю навчання. Питання-есе та їхні типи. Поняття, типи та інструменти зворотного зв'язку у навчанні. Роль взаємоконтролю та взаємооцінювання у навчанні. Поняття та типи навчальної рефлексії. Переваги і недоліки, умови використання технології рефлексивного контролю навчання. Технологія ігрового контролю. Ігрові форми і методи контролю навчання. Переваги і недоліки, умови використання технології ігрового контролю у навчанні. Технологія тестового контролю знань. Дидактичний (педагогічний) тест. Форми тестових завдань. Переваги і недоліки, умови використання тестової технології контролю навчання. Поняття та особливості рейтингової системи контролю успішності навчання. Етапи реалізації технології рейтингового навчання. Види рейтингу у навчанні. Переваги і недоліки, умови використання рейтингової технології контролю навчання.

закладу вищої освіти). Нормативна база інноваційної діяльності в освіті (закони України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про науково-технічну інформацію», «Про наукову і науково-технічну експертизу»). Пріоритетні напрями інноваційної діяльності галузевого рівня у сфері освіти.

Тема 4. Технології особистісно-орієнтованого та проблемного навчання

Технології предметно-орієнтованого навчання: сутність та різновиди. Мета технології та основні характеристики особистісно-орієнтованого навчання. Ознаки особистісно-орієнтованого підходу. Особистісно-орієнтоване навчання в системі професійної підготовки майбутніх фахівців. Реалізація моделі особистісно-орієнтованого навчання у закладі вищої освіти. Особистісно-зорієнтовані педагогічні технології (вальдорфська педагогіка; групова форма навчальної діяльності; система проблемно-розвивального навчання; тьюторська технологія (Т. Ковальова), кейс-технології (case-study), технологія колективного творчого виховання; педагогічна технологія «Створення ситуації успіху»; сугестивна технологія (С. Димитрова, Г.Лозанов, та ін.); дослідницька технологія; метод мозкового штурму; комп'ютерні технології). Використання таксономії Блума в різних сферах.

Тема 8. Інформаційні технології навчання. Застосування дистанційних та медіа-технологій навчання як інновація в освітньому процесі

Поняття та ознаки інформаційного суспільства. Інформаційні технології та їх різновиди. Етапи розвитку інформаційних технологій. Принципи дистанційного, змішаного навчання. Поняття Web-технологій в освіті. Розвиток Web-технологій. Моделі навчання (за ступенем використання мережевих технологій). E-learning. Smart-освіта. Інструменти SMART-освіти. Особливості впровадження SMART-освіти в Україні. Відкриті освітні ресурси світу та України. Сучасні освітні Web-інструменти. Складові дистанційного навчання. Основні принципи дистанційних технологій навчання. Категорії технології дистанційного навчання. Розробка дистанційного курсу. Реалізація дистанційного навчання на основі програмного середовища MOODLE. Мультимедійні технології. Види мультимедійних засобів. Складові мультимедійного комплексу.

Хмарні технології. Найпоширеніші хмарні сервіси та їх особливості. Способи використання хмарних середовищ в освіті. Технологія мобільного навчання. Соціомедійні технології. Види соціальних медіа. Особливості використання соціальних мереж в Україні. Користь та ризики використання соціальних мереж. Правила мережевого етикету. Використання соціальних мереж у навчанні. Поняття та типи Internet проєктів. Особливості використання розробки і проведення веб-квестів. Створення е-портфоліо. Переваги, недоліки та умови використання інформаційних технологій в освіті. Особливості впровадження інформаційних технологій у сучасних закладах вищої освіти. Роль викладача у процесі навчання здобувачів вищої освіти із застосуванням інформаційних технологій, його готовність до інновацій.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова	Допоміжна
<p>1. Закон України «Про освіту». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text</p> <p>2. Закон України «Про вищу освіту». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text</p> <p>3. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text</p> <p>4. ANNEX to the Proposal for a Council Recommendation on Key Competences for Lifelong Learning. URL: https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/annex-recommendation-key-competences-lifelong-learning.pdf</p> <p>5. Литвинов А. С. Педагогічний провайдинг інновацій в освіті: навч. посібник. Суми: Університетська книга, 2018. 265 с.</p> <p>6. Михайліченко М.В., Рудик Я.М. Освітні технології: навчальний посібник. К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2016. 583 с.</p> <p>7. Ортинський В. Педагогіка вищої школи: навчальний підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 472 с.</p>	<p>12. Гузій Н.В. та ін. Теорія та методика професійно-педагогічної підготовки освітянських кадрів: акмеологічні аспекти: монографія. Нац. пед. ун-т імені М.П. Драгоманова. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 516 с.</p> <p>13. Гуревич Р.С., Кадемія М.Ю., Шевченко Л.С. Інформаційні технології навчання: інноваційний підхід: навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Планер», 2012. 348 с.</p> <p>14. Загірняк М.В., Поясок Т.Б., Беспарточна О.І., Токарева А.В. Медіапедагогіка: навчальний посібник. Харків: «Друкарня Мадрид», 2018. 360 с.</p> <p>15. Луначек В.Е. Основи педагогіки вищої школи: навчальний посібник. 2-ге видання, виправлене та доповнене. Харків: Панв А.М, 2019. 218 с.</p> <p>16. Саух П.Ю. та ін. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи: монографія; ред. П.Ю. Саух. Житомир: Вид-во ЖДУ імені І. Франка, 2011. 443 с.</p> <p>17. Шестобуз О.С. Сучасні інформаційні технології: навчально-методичний посібник. Чернівці: ЧНУ, 2015. 212 с.</p> <p>18. Khosrow-Pour M. Advances in educational technologies and instructional design. IGI Global, Information Science Reference, 2019. 590 p.</p>

8. Постоян Т.Г. Освітні технології: навч. посіб. Одеса: Букаєв Вадим Вікторович, 2014. 202 с.

9. Прокопів Л. Інноваційні технології навчання і виховання у ВНЗ: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2017. 166 с.

10. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>

11. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. 2-ге видання доповнене. К.: Академвидав, 2014. 456 с.

19. Khosrow-Pour M. Handbook of Research on Modern Educational Technologies, Applications, and Management. IGI Global, 2020. 950 p.

20. Kuhn D.A Teacher-First Guide to Distance Learning: Ease Your Transition to Online Teaching with This Practical Approach to Student Success. Independently Published, 2020. 182 p.

21. Lok J.Ch. Online Learning Educational Development. Independently Published, 2020. 192 p.

22. Tripathi H. Educational technology and ICT in education. Red'shine Publication. Pvt. Ltd, 2019. 119 p.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки. URL: <https://mon.gov.ua/ua>
2. Prometheus: платформа масових відкритих онлайн курсів. URL: <https://prometheus.org.ua>
3. Креативність та освіта: чому це має значення. ВИЩЕ: Спільнота для навчання та викладання. URL: http://gohigher.org/creativity_and_education
4. Інформаційний електронний ресурс, присвячений освіті в Україні та за кордоном. URL: <https://osvita.ua>
5. «Освіторія» - онлайн-медіа про освіту та виховання дітей в Україні. URL: <https://osvitoria.media>
6. TED: Ideas worth spreading – ресурс з записами відеороликів від провідних експертів-спікерів про освіту, бізнес, науку, технології та творчість із субтитрами понад 100 мов. URL: <https://www.ted.com>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
Успішності аспіранта Розподіл балів для оцінювання	90-100	A	відмінно
	82-89	B	добре
	74-81	C	
	64-73	D	задовільно
	60-63	E	
	35-59	FX	
	0-34	F	незадовільно з можливістю повторного складання
			незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ ПЕРЕДБАЧАЄ ОBOB'ЯЗКОВЕ

- самостійне виконання навчальних завдань, поточного та підсумкового контролю;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права, не допускати плагіату та самоплагіату;
- надання достовірної інформації про результати власної діяльності, використані методики та джерела інформації.

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ

Аспірант повинен дотримуватися «Кодексу академічної доброчесності СГІ – НЦНС», виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність.

Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися з викладачем, а при нерозв'язності конфлікту доводиться до науково-організаційного відділу.

СИЛАБУС ЗА ЗМІСТОМ ПОВНІСТЮ ВІДПОВІДАЄ РОБОЧІЙ ПРОГРАМІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ